

Bestuur

Het bestuur van de Vereniging Oud Utrecht kiest ervoor om stapsgewijs te vernieuwen en daarmee zorg te dragen voor continuïteit van bestuur. In de Voorjaarsledenvergadering is Samantha Has-sink-Burbidge toegetreden tot het bestuur. Samantha werkt bij Het Utrechts Archief en is het nieuwe bestuurslid communicatie.

Het bestuur gebruikte 2017 als voorbereiding op het lustrum jaar 2018 en verder. Een nieuw beleidsplan voor 2018-2021 is in de maak. Een grote opkomst van leden uit commissies en redacties kwamen in september bijeen voor een 'Smeeberaad' om te bespreken hoe we nu tegen de historische vereniging Oud-Utrecht aankijken, maar ook om te bespreken waar en hoe we kunnen verbeteren. Een van de eerste uitkomsten is dat we explicieter moeten zijn over onze positionering: historische vereniging Oud-Utrecht, voor stad en regio Utrecht. Daarnaast vonden de aanwezigen het belangrijk thema's en activiteiten te koppelen en in samenwerking beter te communiceren naar de leden en de omgeving. Aan de wens tot een jaarlijks Smeeberaad wordt uiteraard gehoor gegeven.

De communicatie binnen de vereniging gaat door middel van de nieuwsbrief, de website en met gebruik van de sociale media. Een volgende stap is de restyling en organisatie van de website. De Communicatie Commissie heeft een goede analyse gedaan en heeft input gekregen van commissies en redacties. In 2018 wordt dit verder uitgewerkt.

De zakelijke kant van de vereniging is van groot belang en wellicht niet zo zichtbaar. Vele, vele jaren hebben Wil en Rieke Bosch trouw en zorgvuldig de ledenadministratie verzorgd. In 2018 stoppen ze helaas. Gelukkig er is met Adie Kreijns ook opvolging gevonden 2017 was ook het jaar van een zoektocht naar een nieuwe drukker voor het Jaarboek en het Tijdschrift.

Het Tijdschrift Oud-Utrecht presenteerde een bijzonder nummer over 'De geschiedenis van de Utrechtse Pers' met een mooie bijeenkomst van journalisten en geïnteresseerden in café Willem Slok. Bijzonder dit jaar was de kroon op het werk van de Commissie Cultureel Erfgoed voor het Religieus Erfgoed van kerkenstad Utrecht. Het in 2015 gehouden symposium en de daarop ontwikkelde visie en publicatie van Oud-Utrecht resulteerde in de 'Visie Religieus Erfgoed' van gemeente Utrecht.

Oud-Utrecht richt zich volgens de statuten op het bevorderen van kennis en belangstelling op het terrein van de geschiedenis, archeologie en monumentenzorg betreffende de stad en provincie Utrecht en te waken over het behoud van het cultureel erfgoed. Het bestuur heeft 2017 een verkenning gedaan voor een nieuwe visie op de wetenschappelijke aandacht voor Utrecht en de bijdrage aan activiteiten en publicaties van Oud-Utrecht. Dit komt terug in het beleidsplan.

Bijzonder is de goede opkomst bij alle activiteiten van vereniging Oud-Utrecht. Utrechts Erfgoed staat volop in de belangstelling. Voor de vereniging is het zaak daar meer van te profiteren in het ledenaantal.

Het bestuur kwam in 2017 12 keer bijeen, organiseerde twee ledenvergaderingen, en een 'Smeeberaad' voor commissies en redacties. De Vereniging Oud-Utrecht had per einde 2017 1852 leden.

Tijdschrift Oud-Utrecht

Ook in 2017 bracht de redactie van het tijdschrift zes nummers uit. Met het themanummer Utrecht en de pers voorzag de redactie in een leemte in de Utrechtse geschiedschrijving. Het nummer, waaraan enkele gerenommeerde Utrechtse (oud)-journalisten meewerkten, bood een breed spectrum aan bijdragen uiteenlopend van patriottische bladen van eind 18e eeuw tot 20e-eeuwse lokale radio en tv. Het werd gepresenteerd in een drukbezochte en geanimeerde bijeenkomst in journalistencafé Willem Slok.

In de overige nummers sloten verschillende artikelen aan bij de historische actualiteit: 100 jaar De Stijl, 100 jaar Utrechtse Volksuniversiteit, 90 jaar Marietje van Winter en de historie van het rap van gedaante veranderende stationsgebied (artikelen over Vredenburg en de stationsrestaurant). Het aprilnummer speelde met twee artikelen in op het thema Utrecht 50-75 van de Culturele Zondag van die maand. De samenwerking met het Utrechtse Geveltekenfonds resulteerde in drie bijdragen over teruggevonden, teruggeplaatste en nieuwe gevelstenen. Er verschenen vier uitvoerige boekbesprekingen en vier afleveringen van de rubriek Signalement waarin zo'n 20 nieuw verschenen titels kort werden beschreven en beoordeeld. Van de ca. 35 kortere en langere artikelen in deze jaargang kwam ongeveer tweederde tot stand op initiatief van de redactie, ca. een derde werd door de auteurs zelf aangeboden. Acht aangeboden artikelen werden door de redactie om uiteenlopende redenen (voorlopig) afgewezen. Zoals gebruikelijk hadden de meeste artikelen betrekking op de 20e eeuw.

In 2017 nam de redactie afscheid van Pierre Rhoen, oud-gemeentearchivaris Zeist, die ruim 20 jaar een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan het functioneren van de redactie en de inhoud van het blad. Als nieuw redactielid trad Lisette le Blanc aan, kunsthistorica met een eigen praktijk en daarnaast conservator van musea in Tiel en Zaltbommel. Drie redactieleden namen in september deel aan het Smeeberaad, de brainstorm over de toekomst van de vereniging.

Jaarboek Oud-Utrecht

Het Jaarboek stond in 2017 in het teken van 7000 jaar eten en drinken in Utrecht. Onder de titel 'Hertenpoten, hopenbier en hamburgers' werd het op zondag 21 januari 2018 aangeboden aan burgemeester Jan van Zanen. Hiermee werd tevens het nieuwe lustrumjaar van de vereniging ingeluid. De presentatie vond plaats in de voormalige stadswijkelders, nu een restaurant. Tijdens een diner met ruim 100 aanwezigen vertelden diverse auteurs over de inhoud van het Jaarboek.

De jaarboekredactie was dit jaar ongewijzigd van samenstelling. Naast de reguliere vergaderingen heeft de redactie aan-

dacht besteed aan het opstellen van een toekomstvisie. Met het bestuur van de vereniging is daarover van gedachten gewisseld en wordt nog verder uitgewerkt.

Nicolaas van der Monde-lezing

De 32e Nicolaas van der Monde-lezing vond plaats op dinsdag 9 februari, zoals gebruikelijk in de Pieterskerk. Fysisch geograaf Marieke van Dinter hield deze lezing, getiteld 'Vroegere rivierlopen in Utrecht'. De ondertitel 'Ontwikkeling van de rivierlopen in en om de stad Utrecht in de Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen' maakt de begrenzing van het onderwerp duidelijk. Door het project 'Domplein 2013' heeft Marieke van Dinter de ligging en ontwikkeling van de rivierlopen in en rondom de stad Utrecht in die periode kunnen reconstrueren. Deze reconstructie is gebaseerd op nieuwe geo-archeologische gegevens, onder andere afkomstig van de grootschalige opgravingen in Leidsche Rijn, en op herinterpretatie van oude opgravingsgegevens in Utrecht. Zij vertelde ook hoe deze ontwikkelingen van invloed waren op de bewoningsgeschiedenis van het gebied, waarbij enkele 3D-animaties haar verhaal heel duidelijk illustreerden.

Activiteitencommissie

In de Historische Café's kwamen achtereenvolgens aan de orde: Jos van Dijk over het isolement van de CPN in Utrecht na 1956, Joop Swieringa sprak over de ontwikkelingen van de Reformatie en de Beeldenstorm in Utrecht, Martin Brand vertelde over 650 jaar Bartholomeus Gasthuis met een film, filmregisseur Matthijs Bosman vertoonde zijn film over de Amsterdamse Straatweg en Joost Boomsma maakte de geschiedenis van het Domplein zichtbaar. De Historische Café's werden doorgaans zeer goed bezocht. Er was een lezing van Jan en Sanne Terlouw over hun boek 'In Huis met een Moordenaar', Piet Borst liet trams en treinen over de Utrechtse heuvelrug 'rijden' en Wil Schackman sprak over de Kinderkolonie in Veenhuizen. In mei was er een excursie met Paul Brassée door Park Bloeyendaal, Marijke van Dorst hield een betoog over de Utrechtse schrijver C.C.S. Crone, Cor van Ingen kwam vertellen over de geschiedenis en functies van gevelstenen, Johan de Boer sprak met Kees Visser over de Jeremiebrug en tot slot was er een excursie naar de Universiteitsbibliotheek geleid door Marco van Egmond.

Communicatiecommissie

De communicatie commissie heeft zich in 2017 gericht op de volgende activiteiten en onderwerpen:

- de commissie heeft de Van der Monde-lezing ondersteund bij de aanmeldingen voor de deelname aan deze lezing; gezien de grote - misschien wel te grote - opkomst vorig jaar moest de toestroom aan deelnemers gestroomlijnd worden,
- voor de eerste keer is de Van der Monde-lezing op video opge-

Jaarverslag Vereniging Oud-Utrecht 2017 (vervolg)

- nomen; de commissie heeft er voor gezorgd, dat de lezing op de website te zien is; deze video is meer dan 500 keer bekeken,
- met de Utrechtse Historische Studenten Kring wordt nauw samengewerkt door elkaars activiteiten uit te wisselen en elkaar te ondersteunen; het is de bedoeling om hen volgend jaar te betrekken bij het politiek café tegen de tijd dat er gemeenteraadsverkiezingen zijn. Deze samenwerking is er ook op gericht om een jonger publiek te interesseren in onze vereniging en inbreng van hun inhoudelijke expertise,
- er is een nieuwe ledenwervingsfolder van de vereniging ontworpen; daarbij is aandacht gegeven aan een lichtere uitvoering,
- daarnaast heeft de communicatie commissie zich gericht op ideeën over communicatie binnen de vereniging door middel van de nieuwsbrief, de website en gebruik van de sociale media. In samenwerking met de CCE en de fotografen zijn afspraken gemaakt die moeten leiden tot een restyling van o.a. de website. Duidelijk is wel geworden, dat er ook vanuit de vereniging meer inhoud aangedragen zal moeten worden. Deze inbreng is noodzakelijk om de interne communicatie te verbeteren,
- dit alles en de discussie daarover heeft het bestuur ertoe gebracht om een bijeenkomst met alle commissies te organiseren, waar onder leiding van een communicatiedeskundige verbeterpunten zijn aangedragen en besproken. Deze bijeenkomst vond plaats in de Smeezaal van het Bartholomeus Gasthuis en is het Smeeberaad gaan heten. Dit was een zeer zinvolle bijeenkomst. Dit gaat zeker nog een vervolg krijgen,
- om dit alles te concretiseren is er gewerkt aan een nieuw communicatieplan.

De Communicatie Commissie bestaat eind 2017 uit: Karin Smokers (webredacteur), Jetty Krijnen (webshop en voorraadbeheer), Martijn Maandag (webmaster), Jeroen Tirion (ontwerper), Jan Schrauwen (redacteur nieuwsbrief), Mario Gibbels, Marcella Dorigo (fotograaf), Joeb Mulder (fotograaf), en Wim Deijkers (bestuursvertegenwoordiger); vanaf eind december heeft het nieuwe bestuurslid Samantha Hassink de rol van Wim Deijkers overgenomen; Samantha heeft de eerste aanzet gegeven voor een nieuw communicatieplan

Commissie Cultureel Erfgoed

In het jaar 2017 heeft de commissie 10 keer vergaderd in het Bartholomeus Gasthuis waarvan één keer in aanwezigheid van een gast in de persoon van Henk Janssen van de afdeling Erfgoed van de gemeente Utrecht.

In september 2017 hebben een groot aantal leden van de CCE deelgenomen aan het allereerste Smeeberaad van de Vereniging, met als doel van gedachten te wisselen over de toekomst van de Vereniging Oud-Utrecht. Op 25 november 2017 hield de CCE een eigen brainstormmiddag in de omgeving van Rotsoord,

die werd gecombineerd met de jaarlijkse activiteit van een rondleiding door het gebied en een diner in restaurant Le:en. Daar hebben we ook afscheid genomen van CCE-lid Pim Le Large, waarmee het aantal leden sindsdien op 10 is gekomen. Op de Algemene Ledenvergaderingen in mei en november 2017 hebben respectievelijk de leden Mark van Gend en Fons van den Broek en Harry Kasbergen een presentatie verzorgd over de activiteiten van de Commissie. In 2017 hebben andere erfgoedorganisaties, zoals het Cuypersgenootschap ondersteuning gevraagd voor het behoud van Utrechts erfgoed, zoals het Universiteitsmuseum. De Commissie heeft het belang daarvan van harte onderschreven en het verzoek doorgeleid aan het bestuur ter ondertekening.

Met veel enthousiasme zetten de leden van de Commissie zich vrijwillig in voor het behoud van het erfgoed in Utrecht. Dit resulteert erin dat de commissie zich in 2017 heeft ingespannen voor de volgende in het oog springende activiteiten:

- In mei 2017 is de Utrechtse visie Religieus erfgoed van de gemeente Utrecht vastgesteld. Dit had niet kunnen plaatsvinden zonder de onvermoeibare inzet van de CCE,
- Met het oog op de naderende gemeenteraadsverkiezingen heeft de CCE negen aanbevelingen op het terrein van cultureel erfgoed Utrecht ontwikkeld. Deze bieden een handvat voor de inzet op dit terrein voor politieke partijen en de gemeente,
- Ook in 2017 is verder gewerkt aan de inventarisatie van Utrechtse Stegen. De CCE streeft er naar om beschermwaardige stegen en de publieke toegankelijkheid die een gemeentelijke inzet vergen beter onder de aandacht te brengen. Naar verwachting zal dit in 2018 worden voltooid,
- De inzet voor het behoud van Kunst in de Openbare Ruimte resulteerde in de succesvolle redding van het gevelkunstwerk van Carel Visser bij het voormalige KPN-gebouw aan de Fockema Adrealaan te Utrecht,
- De samen met Bond Heemschut aangevraagde monumenten bescherming voor het Shanghai park is door de Welstandscommissie positief beoordeeld wordt door de afdeling erfgoed van de gemeente meegenomen in de beoordeling van meer parken voor een monumentale bescherming,
- De CCE houdt nauwlettend het afstoten van de portefeuille monumentale panden door Stichting Stadsherstel in de gaten,
- Daarnaast zijn er een aantal onderwerpen die door de commissie gevolgd worden of waarin geparticipeerd wordt, die een lange looptijd hebben. Voorbeelden hiervan zijn: Visualisatie erfgoed, de van Zijstweg met de hovenierswoning en de Van Sijpesteijnkade. Informatie hierover is te vinden op de website van Oud Utrecht onder het kopje 'erfgoed',
- In 2017 is er de nodige aandacht geweest voor het functioneren en de toekomstbestendigheid van de CCE. Dit heeft o.a. geleid tot een brainstorm in november 2017.

Bestuur, redacties en commissies

De samenstelling van bestuur, redacties en commissies was in 2017 als volgt:

Grote Excursie

Op zaterdag 27 mei 2017 werd de jaarlijkse Grote Excursie gehouden. Het thema was dit jaar 'De Stijl' en 'De Amsterdamse School'.

De dag begon bij het Louis Hartloopercomplex - gebouwd in De Amsterdamse Schoolstijl - waar architectuurhistorica Mascha van Damme een complete lezing hield over De Stijl en de Amsterdamse School. Vervolgens gingen we naar Utrecht-Oost voor nog veel meer tekenen van De Amsterdamse School en De Stijl.

In samenwerking met het Utrechts Geveltekenfonds is door de kunstenaar Ruud van der Vliet een gevelteken met de bekende stoel van Rietveld gemaakt. De wethouder van cultuur, de heer Diepeveen, heeft het gevelteken op de zijmuur van het pand Adriaen van Ostadelaan 93, waar Gerrit Rietveld lange tijd zijn werkplaats had, onthuld.

Na de lunch zijn er met 5 gidsen twee wandelingen gemaakt langs onder andere de chauffeurswoning van Rietveld, het Wilhelminaparkrestaurant en het Rietveld Schröderhuis; na een pauze voerde de wandeling langs de volkswoningbouwcomplexen aan de Rembrandtkade/Albert Neuhuisstraat en de Adriaen van Ostadelaan met beeldhouwwerk van Hildo Krop en niet te vergeten een bezoek aan de woning van de voormalige commissaris van koningin van Utrecht: Jhr. Pieter Beelaerts van Blokland. Het eindpunt en plek van de borrel was de Wilhelminakerk - ook Amsterdamse school - voor de borrel.

Onlangs het warme weer, 33 graden, gingen toch zestig leden mee. Met dank aan de deelnemers en de gidsen: mw. Van Damme, mw. Jimkes, mw. Blijham, dhr. Ruijs en niet te vergeten mw. Wilmer, die er voor gezorgd had, dat vooral de twee wandelingen een groot succes waren.

Bestuur

Dick de Jong, voorzitter; Tijn Pieren, secretaris Joke Hardeman, penningmeester; Wim Deijkers, communicatie (tot 22 november 2017); Annemiek Roessen; Thea Boekhout, clusters; Samantha Hassink-Burbidge (vanaf 31 mei 2017), communicatie (vanaf 22 november 2017); Margrit Idsinga, notulen; Jetty Krijnen, bestuursondersteuning.

Redactie Tijdschrift

Maurice van Lieshout (eindredacteur); Elisabeth de Ligt; Marion van Oudheusden; Joyce Pennings; Pierre Rhoen; Bettina van Santen; Kaj van Vliet; Lisette le Blanc.

Redactie Jaarboek

Wilbert Smulders (voorzitter); René de Kam (secretaris); Mariëlla Beukers (eindredacteur); Roman Koot; Hans Renes; Joost van der Spek; Fred Vogelzang; Toliën Wilmer; Ronald Rommes.

Activiteitencommissie

Jaap van Laar; Annemarie Molensky; Jannes van der Wal; Joost Boomsma; Henk van den Boomgaard.

Commissie Cultureel Erfgoed

Chantal Hakbijl (voorzitter); Mark van Gend (secretaris); Eduard van der Biezen; Mart Hoekstra; Jan Hoogerland; Henk Beugels; Fons van den Broek; Marcella Dorigo; Pim Le Large; Harry Kasbergen; Bert Poortman.

Communicatiecommissie

Martijn Maandag, Jeroen Tirion; Ria Paroubek-Groenewoud; Karin Smokers; Job Mulder; Marcella Dorigo; Jan Schrauwen; Jetty Krijnen; Wim Deijkers; Samantha Hassink-Burbidge.

Cluster Nicolaas van der Monde-lezing

Toliën Wilmer (voorzitter); Elly Witvliet-van den Berg; Karin Smokers; Jeroen Tirion; Joyce Pennings.

Cluster Grote Excursie

Wim Deijkers (voorzitter); Heins Willemsen; Toliën Wilmer; Annemiek Roessen.

Stichting Steunfonds Oud-Utrecht

Dick de Jong, voorzitter; Joke Hardeman, penningmeester; Lucas Janssen.

Kroniek

Frank Kaiser.

Ledenadministratie en coördinatie bezorging jaarboeken

Rieke Bosch-Everaerd; Wil Bosch.